

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce **RNDr. F. H. CSc.**, zastoupeného JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Hybernská 9, Praha 1, proti žalovanému **Národnímu bezpečnostnímu úřadu**, se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, Slezská 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. února 2006, č. j. 11 Ca 223/2005 - 36,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. února 2006, č. j. 11 Ca 223/2005 - 36, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 8. 8. 2005, č. j. 1165/2005-NBÚ/07-SO. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta stížnost žalobce proti rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 5. 5. 2005, č. j. 19665/2005-NBÚ/PFO-P, o nevydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi pro stupeň utajení „Tajné“.

Městský soud v napadeném rozsudku zaujal názor, že jednání žalobce, který opakovaně uvedl nepravdivé údaje do čestného prohlášení, lze kvalifikovat jako bezpečnostní riziko ve smyslu § 23 odst. 2 písm. d) zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů (dále též „zákon“), a současně označil za nerozhodné subjektivní důvody, které k takovému jednání vedly, či jiné skutečnosti týkající se jeho osobního života a charakterových vlastností. Opakovaně uvedené nepravdivé údaje jsou dostatečným důvodem ke shledání bezpečnostního rizika aniž je třeba zkoumat, zda šlo o jednání úmyslné či nedbalostní.

Stěžovatel kasační stížností uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s. Především nesouhlasí s názorem, že k naplnění bezpečnostního rizika postačí zjištění chování, které může mít vliv na důvěryhodnost osoby, a takové odůvodnění rozsudku nepovažuje za úplné, přesvědčivé a objektivní. Soud nerespektoval zásadu hodnocení všech důkazů ve vzájemných souvislostech. Nemůže být nerozhodné, z jakých důvodů stěžovatel v dotazníku uvedl nepravdivý údaj, zda se tak stalo úmyslně, či z nedbalosti a zda fakticky vykonával či nevykonával funkci, kterou opomněl uvést. Dokonce i sám tehdejší ředitel NBÚ změnil původní rozhodnutí a uznal, že nešlo o úmyslné jednání, ale o opomenutí. Soud tak byl přísnější, než sám žalovaný. Soud se také nezabýval otázkou, v jaké společnosti měl stěžovatel působit a zda by vůbec mohlo dojít ke střetu zájmů, natož pak k bezpečnostnímu riziku. Předmětem činnosti společnosti N. B., a. s. podle obchodního rejstříku bylo poskytování služeb zemědělskému sektoru a obchod se zemědělskými produkty. Její činnost tedy nebyla orientována na obchod se zbraněmi, ani nebyla orientována na obchod s rizikovými státy, ani na bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Stěžovatel poukazuje na zápisy z valných hromad společnosti. Vytyká proto soudu, že se nezabýval okolnostmi zakládajícími konkrétní bezpečnostní riziko.

Závažnost stěžovatelova jednání nemůže spočívat ani v tom, že členství v dané společnosti neuvedl opakovaně. Nebyl-li si vědom toho, že je stále členem společnosti, logicky toto tvrzení opakoval. Žalovaný ani soud nevzali v úvahu, že stěžovatel neměl důvod zatajovat informaci, která je každému veřejně přístupná, a stejně tak neměl žádný motiv k zatajení této informace, když takové jednání by ohrozilo jeho jediný finanční zdroj příjmů v předdůchodovém věku. Rozhodnutím žalovaného byl stěžovatel také vážně ohrožen osobně a společensky, pro nezískání osvědčení musel opustit zaměstnání a neplánovaně odejít do důchodu. Soud nerespektoval zásadu, podle níž měl žalovaný komplexně hodnotit všechny důkazy a souvislosti a nikoliv vytrhnout z kontextu jediný izolovaný jev a na něm založit své rozhodnutí. Přístupem žalovaného byl zcela popřen smysl a účel zákona.

Soud měl proto rozhodnutí žalovaného zrušit a požadovat po něm přesvědčivé a pečlivé zdůvodnění, jaké bezpečnostní riziko stěžovatel představuje, v čem konkrétně toto riziko spočívá a jaký zákonem chráněný zájem byl jednáním žalobce porušen. Soud ve svém odůvodnění na jedné straně připouští, že stěžovatel může být osobou důvěryhodnou, ale současně tvrdí, že představuje bezpečnostní riziko. Přitom stěžovatel byl ve své práci vždy kladně hodnocen, nikdy ani v předchozích zaměstnáních nebyl pracovně postihován, natož soudně trestán. Podle názoru stěžovatele jak žalovaný, tak i soud porušili zásadu proporcionality, která je nedílnou součástí evropského práva. Považovat pouhé opomenutí v jednom nikoliv stěžejním bodu obsáhlého dotazníku za bezpečnostní riziko je nepřiměřené a pomíjející smysl a účel zákona. Ke kasační stížnosti připojil kopie zápisů z valných hromad společnosti N. B., a. s. H. K. z r. 2000-2004 (přičemž valná hromada konaná dne 6. 10. 2004 mj. vzala na vědomí odstoupení z funkce člena představenstva RNDr. H.) a potvrzení předsedy představenstva ze dne 20. 9. 2005 o faktickém nepůsobení ve společnosti.

Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti označil rozsudek městského soudu za odpovídající zákonu. Bezpečnostní prověrkou stěžovatele bylo prokázáno, že nesplňuje podmínky pro vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi pro stupeň utajení „Tajné“, proto mu osvědčení nebylo vydáno a jeho stížnost byla zamítnuta ředitelem NBÚ. Stejně tak Kolegium na úseku ochrany utajovaných skutečností při Nejvyšším státním

zastupitelství zamítlo stěžovatelův opravný prostředek. Nesouhlasí s tvrzením, že ředitel NBÚ korigoval závěry o odpovědnosti, pouze uvedl, že úmysl nelze posoudit jen z jedné odpovědi v bezpečnostním pohovoru, tím však nemínil, že by úmysl byl vyloučen. Opakovanost zatajení údaje spočívala nejen ve vyplnění bezpečnostního dotazníku, ale i v jeho neuvedení v čestném prohlášení pro nového zaměstnavatele. Zde žalovaný podotýká, že součástí bezpečnostního rizika podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona bylo nejen toto opakované popření členství ve statutárním orgánu podnikatelského subjektu, ale i ve skutečnosti, že v obchodní společnosti působil přesto, že byl v té době zaměstnancem soudu, jemuž to bylo zakázáno ust. § 73 odst. 2, 3 zákoníku práce. Tvrzení stěžovatele o nedostatku hodnocení důkazů je neurčité a nepodložené. Jádrem rozsudku musela být právě jen skutečnost zakládající nesplnění podmínky bezpečnostní spolehlivosti podle § 18 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 23 odst. 1, 2 písm. d) zákona, neboť právě jen chování, které může mít vliv na důvěryhodnost osoby, je překážkou vydání osvědčení. Z toho však nelze dovodit nedostatek hodnocení a opomenutí souvislostí.

Městský soud se podle žalovaného při hodnocení řídil shodnou právní úvahou jako on a skutečnost, zda se stěžovatel dopustil svého jednání úmyslně či z nedbalosti, na tom nic nemění a není tak ani rozhodné, zda důvod vážil soud přísněji. To jen svědčí o jeho samostatné úvaze, není to vadou řízení, a na zákonnost rozsudku to vliv nemá.

K odkazům na zápisy z valných hromad poukazuje žalovaný na jejich nepřipustnost ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s.

Žalovaný je názoru, že soud posoudil správně rozhodnou právní otázku a že jeho rozhodnutí není nepřezkoumatelné, nehledě k tomu, že tuto nepřezkoumatelnost stěžovatel ani výslovně nenamítl. Rozsudek vychází z obsahu spisu a jeho důvody jsou dostatečně vysvětleny. Soud není dodatečnou odvolací instancí, jeho úkolem je zkoumat zákonnost správního řízení a rozhodnutí. Soud takové vady v rozhodnutí žalovaného neshledal, své závěry řádně zdůvodnil, a to i za užití své, z mezí soudního řádu správního nikterak nevybočující, právní úvahy. Žalovaný tak nevidí naplnění kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s., a proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Ze správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel požádal o vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi dne 21. 2. 2002 pro zastávanou funkci bezpečnostního ředitele Krajského soudu v Praze a k žádosti mj. připojil vyplněný dotazník, v němž na str. I. 4. uvedl (a stvrdil svým podpisem), že v posledních 5 letech nebyl členem v orgánech organizací (statutárních orgánech či dozorčích radách). Při ověřování uvedených údajů bylo mj. zjištěno, že žadatel byl od 10. 2. 1998 členem představenstva společnosti N. B., a. s. Do protokolu o bezpečnostním pohovoru konaném dne 8. 6. 2004 k dotazu na toto členství uvedl, že byl v minulosti členem představenstva akciové společnosti, ale že tuto funkci nevykonával a neměl z ní žádné požitky. Členství souviselo s jeho působením na fakultě, považoval je za přínos pro výuku. Je sice stále zapsán v Obchodním rejstříku, ale již požádal o odstoupení z funkce. K tomu předložil písemné sdělení ze dne 12. 5. 2004 a potvrzení společnosti ze dne 17. 5. 2004 o tom, že od ní nepobíral ani nepobírá žádné finanční odměny. Uvedl, že si je vědom, že toto působení bylo v rozporu se zákoníkem práce a vysvětlil, že na tuto funkci zapomněl, neboť ji fakticky nevykonával. N. B., a. s. dále sdělila žalovanému dne 17. 8. 2004, že RNDr. H. byl od ukončení části obchodních aktivit společnosti koncem r. 1998 pouze formálním členem představenstva, nezúčastňoval se schůzí ani valných hromad, nedostával žádnou odměnu, a připojila zápisy z valných hromad z r. 2000 - 2003, notářské zápisy z valných hromad z r. 1998 -1999 (v zápise z r. 1998 obsažena

volba RNDr. H. za člena představenstva). Krajský soud v Praze předložil pracovní smlouvu uzavřenou dne 17. 1. 2002 a čestné prohlášení ze dne 21. 1. 2002 obsahující mj. prohlášení, že není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob.

Národní bezpečnostní úřad vydal dne 5. 5. 2005 oznámení č. j. 19665/2005-NBÚ/PFO-P, že se osvědčení nevydává. V důvodech je uvedeno, že při nástupu do pracovního poměru u krajského soudu do funkce bezpečnostního tajemníka žadatel uvedl, že není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob a totéž uvedl do bezpečnostního dotazníku. Ke zjištěnému opaku pak sdělil při pohovoru, že na tuto funkci zapomněl, neboť ji prakticky nevykonával. Dopustil se tak porušení zákoníku práce zakazujícího výkon takové funkce, kterou ukončil až po dvou letech od upozornění na nemožnost jejího výkonu společně s nastoupeným zaměstnáním. Proto nebyl uznán osobou bezpečnostně spolehlivou podle § 23 odst. 1 zákona pro nesplnění podmínky stanovení v § 18 odst. 2 písm. c) zákona. Zároveň bylo ověřeno i nesplnění podmínek pro stupeň „Důvěrné“ a „Přísně tajné“. Splněny jsou podmínky pouze pro stupeň „Vyhrazené“.

Ve stížnosti proti tomuto rozhodnutí stěžovatel uvedl, že do společnosti vstoupil, neboť vedoucí katedry řízení, kde dříve působil, takové zapojení do praxe považoval za podnětné pro výuku. Na členství zapomněl, a proto je neuvedl.

O stížnosti rozhodl ředitel NBÚ dne 8. 8. 2005 tak, že ji zamítl. Konstatoval, že pro rozhodnutí byl shromážděn dostatek podkladů, které byly řádně vyhodnoceny. Za bezpečnostní riziko bylo označeno chování stěžovatele, které může mít vliv na jeho důvěryhodnost. Rizikovým chováním označil skutečnost nástupu do funkce vylučující souběh s členstvím v představenstvu podnikatelského subjektu a neuvedení této skutečnosti ani při nástupu do zaměstnání, ani do bezpečnostního dotazníku, a z ukončení tohoto členství až po dvou letech od nástupu k soudu. Porušení zákoníku práce spočívá v samotném členství, faktický výkon funkce není rozhodující. Neuvedení této skutečnosti neuznal jako pouhé opomenutí, a to z důvodů nepřilíš velkého časového odstupu mezi vstupem do společnosti a nástupem ke krajskému soudu a proto, že se jednalo o jeho jediné členství v podnikatelském subjektu. Přitom na nemožnost souběhu s podnikatelskou činností byl při nástupu k soudu zřetelně upozorněn. Se stížností se ztotožnil pouze v tom, že z vyjádření o vědomosti rozporu se zákoníkem práce nelze dovozovat úmysl. Nepřisvědčil domněnce stěžovatele, že považoval svou funkci ve společnosti za zaniklou, neboť si tento mohl kdykoliv ověřit tyto skutečnosti ve veřejně přístupném rejstříku. Kroky k ukončení funkce pak zahájil až po výzvě k bezpečnostnímu pohovoru na tuto skutečnost odkazující.

Opravný prostředek podaný Kolegiu na úseku ochrany utajovaných skutečností při Nejvyšším státním zastupitelství byl zdůvodněn obdobně jako stížnost s doplněním, že místo v představenstvu společnosti mu zařídil jeho švagr, sám tam byl pouze jednou při nástupu a asi po dvou letech, kdy nijak zapojen nebyl, sdělil telefonicky švagrovi, že s funkcí končí. Tím považoval záležitost za vyřízenou a na členství posléze zapomněl a nezapomněl si ani při nástupu do nového zaměstnání ani při vyplňování dotazníku. Opravný prostředek byl zamítnut rozhodnutím ze dne 27. 10. 2005.

Žaloba, městským soudem zamítnutá, pak stála na obdobných vysvětleních a tvrzeních jako kasační stížnost a vytýkala žalovanému nesprávné právní posouzení. Při jednání soudu zdůraznil svou dobrou víru při vyplňování dotazníku, že členem představenstva již není, a proto jej také nenapadlo si tuto skutečnost ověřovat a k ukončení funkce proto mohl přikročit až po upozornění bezpečnostním úřadem.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Pro posouzení věci je rozhodný zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, a jak již uvedl městský soud při posouzení žaloby, primárním účelem tohoto zákona bylo zajištění ochrany utajovaných skutečností. K tomu jistě slouží i prověřování osob, které s utajovanými skutečnostmi přicházejí do styku, a stanovení podmínek, které musí splňovat. Splnění podmínek se zjišťuje bezpečnostními prověrkami a podle § 2 odst. 11 zákona jsou podkladovými materiály bezpečnostní dotazník, výpis z evidence Rejstříku trestů a prohlášení navrhované osoby k osobní způsobilosti či posudek o osobní způsobilosti.

Na řízení o vydání osvědčení se nevztahoval správní řád (§ 73 zákona). To ovšem neznamená, že řízení mohlo probíhat zcela bez pravidel a že by jeho výsledek mohl být výrazem libovůle rozhodujícího úřadu, a to přesto, že se jedná o řízení značně specifické. Tento závěr je výsledkem opakovaného posuzování ústavnosti postupu při bezpečnostních prověrkách Ústavním soudem. Zejména je třeba zmínit závěry nálezu ze dne 12. 7. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 11/2000, který akceptoval specifičnost tohoto řízení, ale jen v mezích ochrany ústavních práv občanů, která musí být respektována, a zejména vedl k založení povinnosti negativní rozhodnutí zdůvodňovat. Obdobně se Ústavní soud vyslovil i v nálezech ze dne 25. 6. 2003, sp. zn. II.ÚS 28/02, ze dne 25. 11. 2003, sp. zn. I.ÚS 577/01, ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. II.ÚS 241/01, ze dne 28. 6. 2002, sp. zn. IV. ÚS 615/01).

Stěžovatel požádal o vydání osvědčení pro stupeň utajení „Tajné“ a podle § 18 odst. 2 písm. c) zákona mezi podmínky vydání osvědčení patří i bezpečnostní spolehlivost navrhované osoby. Ve vztahu k označeným rozhodnutím Ústavního soudu lze konstatovat, že řízení ústavní principy akceptovalo, stěžovatel měl možnost se vyjádřit k otázce, kterou žalovaný považoval za rozhodující (v bezpečnostním pohovoru, který se podle § 30 provádí jsou-li při bezpečnostní prověře zjištěny skutečnosti, které mohou být na překážku vydání osvědčení, a vydaná rozhodnutí byla zdůvodněna).

Pokud stěžovatel poukazuje na nesprávné hodnocení zjištěné skutečnosti ve vztahu k bezpečnostní spolehlivosti, zejména na hodnocení pomíjející všechna ostatní rozhodná hlediska, nelze mu plně přisvědčit. Stěžovatel totiž za opomenutá hlediska považuje charakter společnosti, v níž formálně působil, skutečnost, že šlo o pouhé formální působení, a poukazuje a svůj jinak zcela řádný život.

Vycházet je však třeba z toho, že zákon stanoví různá hlediska a podmínky pro vydání osvědčení. Bezpečnostní spolehlivost je pouze jedním z nich a nelze ji zaměňovat s ostatními podmínkami, mezi které patří i bezúhonnost [§ 18 odst. 1 písm. d), § 20 zákona] či osobnostní spolehlivost [§ 18 odst. 2 písm. b), § 22 zákona]. Poukazuje-li tedy stěžovatel na skutečnost, že nebyl nikdy trestán ani jinak postihován a v práci byl vždy spolehlivým, je to z hlediska kritéria bezpečnostní spolehlivosti zcela nerozhodné, neboť se jedná o podmínky samostatné a jejich splnění nebylo nikým zpochybněno.

Stěžovatel nebyl uznán bezpečnostně spolehlivým pro uvedení nepravdivých údajů při nástupu do zaměstnání a do bezpečnostního dotazníku. Podle § 23 odst. 1 zákona za bezpečnostně spolehlivou není považována navrhovaná osoba, u níž bylo zjištěno bezpečnostní riziko. Bezpečnostní riziko nelze chápat jen tak, jak je obecně vnímáno,

tedy jako konkrétní jednání nebezpečné pro zájmy republiky; tedy není rozhodné, že stěžovatel působil v běžné obchodní společnosti, která nevyvíjela aktivity v rizikových oblastech – alespoň ze spisu opak nevyplývá. Bezpečnostní riziko se hodnotí i ve vztahu k osobě, která má chránit utajované skutečnosti, konkrétně podle odst. 2 písm. d) zákona se za bezpečnostní riziko považuje m.j. i chování, které může mít vliv na ovlivnitelnost, důvěryhodnost nebo schopnost utajovat skutečnosti, a to z hlediska, zda dotyčná osoba je dostatečně neovlivnitelnou, důvěryhodnou a schopnou utajení zachovávat.

V daném případě bylo jednání stěžovatele podřazeno pojmu „chování, které může mít vliv na důvěryhodnost“. Tento pojem zákon blíže nedefinuje (jedná se o neurčitý právní pojem) a také taková definice ani není možná. Naplnění tohoto pojmu je věcí úvahy posuzujícího orgánu s přihlédnutím ke zjištěným skutečnostem a cílům zákona. Nejprve tedy musí správní orgán vymezit, zda tento pojem byl naplněn, a poté, jaké závěry z toho plynou. I zde lze poukázat na již citované rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 12.7.2001, sp. zn. Pl. ÚS 11/2000, podle něhož: *... vymezení bezpečnostních rizik musí být značně obecné, neboť je zřejmé, že význam jednotlivých konkrétních bezpečnostních rizik se časem může měnit a že je dokonce myslitelné, že některá bezpečnostní rizika se objeví zcela nově a naopak některá svým významem ustoupí do pozadí. Obecnost vymezení bezpečnostních rizik je proto plně namístě a v souladu se zmíněným zájmem státu.*

Stěžovatel nepopírá neuvedení rozhodného údaje při nástupu do zaměstnání ani do bezpečnostního dotazníku. V podstatě jen vysvětluje, čím to bylo způsobeno (byť nikoli jednotně, neboť to jednak přičítá stresu z nástupu do práce a vyplňování různých listin, tomu, že na své členství již zapomněl, nebo tomu, že se domníval, že již bylo ukončeno, neboť kdysi požádal svého příbuzného, aby to zařídil). V každém případě však je zřejmé, že tuto funkci fakticky nevykonával. Pokud žalovaný poukazuje na nepřipustnost argumentace zápisy z valných porad, nelze mu přisvědčit. Tyto zápisy totiž byly součástí spisu žalovaného a nejsou tedy žádnou novou skutečností ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s.; ostatně žalovaný tvrzení o formálním členství nijak nezpochybňoval.

Z hlediska zákonných povinností lze poukázat na skutečnost, že zákoník práce č. 65/1965 Sb., v rozhodném znění, zakazoval v ust. § 73 odst. 3 zaměstnancům soudů členství v řídicích nebo kontrolních orgánech právnických osob provozujících podnikatelskou činnost. Bezpečnostní dotazník, který podle § 33 zákona navrhovaná osoba vyplňovala, pak obsahoval dotaz na členství v organizacích [odst. 5 písm. e) cit. ust.], přičemž v souladu se zákonem výslovně požadoval uvedení údajů za posledních 5 let a v závorce vysvětloval, že členstvím je míněno např. členství ve statutárních orgánech či dozorčích radách. Již tedy samo vymezení otázky nabádalo k zamyšlení nad dobou posledních pěti let. Bez ohledu na neodůvodněný subjektivní pocit stěžovatele, že jeho členství v představenstvu obchodní společnosti již bylo skončeno, nelze totiž přehlédnout, že do doby „posledních pěti let“ před vyplněním dotazníku by spadl již samotný vznik tohoto členství.

Mezi důvody jednotlivých instancí Nejvyšší správní soud neshledal stěžovatelem tvrzený podstatný rozpor, neboť rozhodnutí o stížnosti pouze ze skutečnosti vědomí o omezení vyplývajícím ze zákoníku práce nedovodilo úmysl zatajit členství v představenstvu podnikatelského subjektu, jinak se však se zjištěními a jejich hodnocením ztotožnilo. Rozhodnutí o stížnosti hodnotilo odlišně pouze význam znalosti zákoníku práce. Tento rozpor není natolik rozhodný, jak namítá stěžovatel, neboť naplnění hlediska bezpečnostní spolehlivosti jen na takovém posouzení nestálo. Rozhodnutím o stížnosti byly pouze zčásti omezeny závěry o vědomém neuvedení rozhodné skutečnosti o jedno hodnocené hledisko.

Určitý rozpor je však skutečně mezi posouzením žalovaného a městského soudu. Žalovaný konstruuje vědomost stěžovatele o nepravdivosti údaje, když ji přičítá nepravděpodobnosti možnosti zapomenout důležitou skutečnost z nedávné minulosti, spočívající navíc v ojedinělém členství v orgánu obchodní společnosti.

Městský soud to vše považuje za nerozhodné, neboť jen skutečnost uvedení nepravdivého údaje, bez ohledu, zda se tak stalo úmyslně či alespoň vědomě, považuje za podstatnou ve vztahu k výsledku – neuvedení rozhodného údaje. Městský soud tedy skutečně hodnotí podmínky bezpečnostní spolehlivosti podstatně přísněji, než žalovaný. Vychází totiž jen z výsledku – tedy nebyla-li uvedena rozhodná skutečnost, je zcela nepodstatné, zda se tak stalo úmyslně, vědomě, opomenutím, nepřesným či chybným vyjádřením. Problémem však není to, že městský soud na základě hodnocení nesporných skutkových okolností zaujal jiný právní názor. To je jeho právem, neboť k žalobě zkoumá nejen úplnost a zákonnost řízení, ale i zákonnost právních závěrů žalovaného. Neztotožnění se s těmito závěry nemusí vždy vést ke zrušení rozhodnutí žalovaného, pokud se domnívá, že přijaté závěry odpovídají zákonu i za splnění mírnějších podmínek, než z jakých vycházel žalovaný. Není proto dán tvrzený kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Z hlediska kasační stížnosti je však podstatné, zda tento právní názor ob stojí. Podle Nejvyššího správního soudu tomu tak není. Důvěryhodnost jako pojem v sobě jistě obsahuje nejen zjištěnou skutečnost, ale i její motivaci a příčiny. Stěžovatel byl skutečně povinen uvést své členství v podnikatelském subjektu jak při nástupu do zaměstnání, tak do bezpečnostního dotazníku. Lze souhlasit s tím, že neuvedení některého údaje či uvedení nepravdivého údaje může mít za následek posouzení osoby jako nedůvěryhodné, a tudíž bezpečnostně rizikové. V dotazníku je třeba podle § 33 zákona uvést řadu údajů, které jsou různého významu a různé závažnosti. Jistě ale nelze srovnávat význam pochybení např. v údaji o léčení ze závislosti s údajem o datu sňatku, přičemž v obou případech se jedná o údaje povinné. Tak jak pojal uvedení chybějícího či nepravdivého údaje městský soud, by však k závěru o nedůvěryhodnosti osoby skutečně stačilo neuvedení či chyba v datu sňatku, rodném čísle manželky atd. S ohledem na rozsah uváděných údajů a různorodost významu jednotlivých údajů nelze podle názoru Nejvyššího správního soudu považovat jakýkoliv chybějící či chybný údaj za výraz nedůvěryhodnosti osoby, stejně tak jako nelze odhlížet od důvodů, které k tomu vedly. Tyto důvody jsou totiž nedílnou součástí hodnocení důvěryhodnosti žadatele.

Jestliže stěžovatel funkci v představenstvu nikdy nevykonával a považoval ji (byť nedůvodně) za ukončenou, nelze vyloučit, že tuto skutečnost vypustil z paměti - a to i s přihlédnutím k jeho věku (ročník 1944). Zejména nelze dovozovat opak z toho, že se jednalo o ojedinělé členství v nedávné době, a tudíž natolik významnou skutečnost, že ji nebylo možno zapomenout. Tyto skutečnosti samy o sobě závěr o vědomosti nepodporují. Bezpečnostní prověrka v sobě pojímá nejen vstupy ze strany žadatele, ale důkladné prověření všech skutečností, a toho si je každý žadatel vědom. U stěžovatele, osoby vysokoškolsky vzdělané, nelze předpokládat takovou míru naivity, že zatajení předchozího působení v podnikatelském subjektu nebude zjištěno, neboť je obecně známo, že takové působení je zřejmé z obchodního rejstříku. Stejně tak by takové vědomé jednání postrádalo smysl proto, že ani faktické působení v tomto podnikatelském subjektu v minulosti by zřejmě nebylo nijak rizikové a ohrožující výsledek hodnocení.

Z tohoto hlediska z neuvedení rozhodné skutečnosti jak při nástupu do zaměstnání tak při vyplňování bezpečnostního dotazníku, bez přistoupení jakýchkoliv skutečností,

z nichž by bylo možno dovodit vědomost takového jednání či rizikovost neuvedeného údaje, nelze dospět k závěru, že byla jen tímto zpochybněna důvěryhodnost stěžovatele v míře tvořící bezpečnostní riziko.

Daný způsob hodnocení podmínek bezpečnostního rizika jak žalovaným, tak městským soudem lze skutečně považovat za odporující zásadě proporcionality (přiměřenosti v širším smyslu), jak ji hodnotí Ústavní soud např. v rozhodnutí sp. zn. Pl. ÚS 3/02.

Jistě by bylo možno na druhé straně v neprospěch stěžovatele vážit skutečnost zcela formálního přístupu k výkonu funkce v podnikatelském subjektu přesto, že smyslem mělo být spojení s praxí při výkonu učitelského povolání, podcenění významu funkce člena představenstva podnikatelského subjektu, která je jistě spojena s právy a povinnostmi a jejíž formální výkon obecně nelze vnímat kladně, i skutečnost podcenění řádného postupu při vyvázání z této funkce. Jde o skutečnosti, které rovněž mohou mít vliv na důvěryhodnost žadatele, možná i na jeho spolehlivost (neboť při jejím hodnocení tyto skutečnosti nebyly známy a brány v úvahu). Tyto skutečnosti však žalovaný ani městský soud nevážili a není úkolem Nejvyššího správního soudu, aby tak činil v rámci této kasační stížnosti.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud shledal naplněným kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a proto napadený rozsudek městského soudu zrušil podle § 110 odst. 1 s. ř. s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je podle odst. 3 téhož ustanovení vázán výše vysloveným právním názorem.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2007

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu